

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри

Зенкін М.В.

« 29 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політичні інститути та процеси»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Публічне управління та адміністрування
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	
Термін викладання	1-й семестр (1,2 чверті)
Мова викладання	українська

Викладач: к. політ. н., доц. Баштанник О. В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні інститути та процеси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро: НТУ «ДП», 2025. 18 с.

Розробники:

– Баштанник Оксана Віталіївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» (протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	Ошибка! Закладка не определена.
6.1 Шкали	9
6.2 Засоби та процедури	9
6.3 Критерії	Ошибка! Закладка не определена.
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	15

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування» спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за освітніми компонентами. Зокрема, обов'язкова фахова дисципліна БЗ «Політичні інститути та процеси» сприяє досягненню таких програмних результати навчання:

ПР 01	Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
ПР 04	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування
ПР 08	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
ПР 11	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

Мета дисципліни «Політичні інститути та процеси» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань теорії та практики організації, функціонування політичної підсистеми суспільства, політичних інститутів в системі публічного управління та адміністрування, набуття вмінь і навичок їх застосування в управлінні суб'єктами публічної сфери, у т. ч. щодо забезпечення належного рівня відкритості й прозорості в діяльності політичних інститутів, проведення міжсекторальних форм взаємодії політичних інститутів й інститутів громадянського суспільства.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПР01	ПР01.1-БЗ	Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства для аналізу функціонування політичних інститутів на сучасному етапі розвитку та в ретроспективі
	ПР01.2-БЗ	Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства для аналізу перебігу політичних процесів на сучасному етапі розвитку управління та в ретроспективі

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПР04	ПР04.1-Б3	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування - ключових складових інститутів
	ПР04.2-Б3	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування – базових управлінських процесів
ПР08	ПР08.1-Б3	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо стабільного та правового функціонування політичних інститутів реалізації управління
	ПР08.2-Б3	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо динамічного та демократичного перебігу політичних процесів реалізації управлінських відносин
ПР11	ПР11.1-Б3	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції щодо важливих особливостей функціонування політичних інститутів
	ПР11.2-Б3	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції щодо ключових параметрів перебігу політичних процесів

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна викладається в 1-му семестрі відповідно до навчального плану, тому додаткових вимог до базових дисциплін не встановлюється. Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу ґрунтуються на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін за попереднім рівнем освіти.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	26	34	4	56
практичні	30	20	10	4	26
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	46	44	8	82

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	ЛЕКЦІЇ	60
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	1. Теорія інститутів та процесів інституціоналізації	8
	1.1. Поняття інституту в політичній науці	
	1.2. Теорії інституційних змін в політології	
	1.3. Неформальні політичні інститути	
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	2. Політичні інститути та особливості їх трансформації	8
	2.1. Цілі, характеристики, функції в суспільстві	
	2.2. Конституційні засади політичних інститутів	
	2.3. Основні принципи і структура конституцій	
ПР04.1-БЗ, ПР04.2-БЗ, ПР08.1-БЗ, ПР08.2-БЗ	3. Держава як політичний інститут: сучасні особливості функціонування управління	8
	3.1. Поняття, ознаки та функції держави	
	3.2. Інститут глави держави в формах правління	
	3.3. Взаємозв'язок між партією та урядом	
ПР04.1-БЗ, ПР04.2-БЗ, ПР08.1-БЗ, ПР08.2-БЗ	4. Парламент: структурно-функціональний аналіз розподілу та реалізації повноважень	8
	4.1. Історія становлення парламентів	
	4.2. Сутність, функції парламенту в управлінні	
	4.3. Структура парламенту як інституту влади	
ПР04.1-БЗ, ПР04.2-БЗ, ПР08.1-БЗ, ПР08.2-БЗ	5. Інститут федералізму та структурування управлінських відносин у просторовому вимірі	7
	5.1. Сутність і типологія федералізму в політології	
	5.2. Порівняльний аналіз федералізму в світі	
	5.3. Інститут федералізму у сучасному світі	
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	6. Бюрократія як політичний інститут та механізми реалізації державної влади	7
	6.1. Теорії бюрократії в політичній науці	
	6.2. Види і принципи бюрократії як інституту	
	6.3. Бюрократія та етика державної служби	
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	7. Інститути громадянського суспільства та інституціоналізації політичної участі громадськості	7
	7.1. Партії як політичний інститут	
	7.2. Масові суспільно-політичні рухи	
	7.3. Типології партійних систем	
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	8. Групи тиску. Лобізм як інститут та реалізація сучасних соціально-економічних відносин	7
	8.1. Групи захисту, групи тиску і лобізм.	
	8.2. Регламентація лобізму в західних країнах	
	8.3. Інституціоналізація лобізму в Україні	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	30
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	1. Основні етапи розвитку теорії політичних інститутів в західній політичній науці та науці державного управління 1.1. Поняття та ознаки політичних інститутів. 1.2. Класичний інституціоналізм (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): 1.3. Криза інституціоналізму та становлення біхевіористського підходу 1.4. Відродження інституціоналізму: неоінституціоналізм (з 1970-х рр.) 1.5. Значення інституціонального підходу для аналізу сучасних політичних систем	5
ПР04.1-БЗ, ПР04.2-БЗ, ПР08.1-БЗ, ПР08.2-БЗ	2. Інститут президентства та його повноваження щодо реалізації владних відносин в політичній системі 2.1. Поняття та походження інституту президентства. 2.2. Президентська республіка: статус і повноваження президента. 2.3. Напівпрезидентська республіка: дуалізм виконавчої влади. 2.4. Парламентська республіка: президент як глава держави з обмеженими повноваженнями. 2.5. Порівняльний аналіз моделей президентства	5
ПР04.1-БЗ, ПР04.2-БЗ, ПР08.1-БЗ, ПР08.2-БЗ	3. Парламент та парламентаризм як політичний інститут та його роль у загальнонаціональному волевиявленні 3.1. Парламент як вищий представницький і законодавчий орган держави. Сутність парламентаризму. 3.2. Історичні витоки парламентаризму в Європі 3.3. Типи та моделі парламентаризму (парламентська, президентська, змішана форми правління). 3.4. Функції парламенту: законодавча, представницька, контрольна, установча. 3.5. Проблеми функціонування парламентаризму в сучасній Україні.	4
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	4. Громадянське суспільство як політичний інститут та інституціоналізація політичної участі громадян 4.1. Поняття громадянського суспільства: основні теоретичні підходи (Дж. Локк, Ш.-Л. Монтеск'є, А. де Токвіль, Г. Гегель). 4.2. Структура та функції громадянського суспільства. 4.3. Історичні особливості становлення громадянського суспільства в Україні.	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	5. Особливості розвитку політичних партій як політичного інституту представництва різних політичних інтересів 5.1. Політичні партії як політичний інститут. 5.2. Еволюція політичних партій: від масових до електорально-професійних. 5.3. Основні типи сучасних політичних партій 5.4. Вплив глобалізації та медіа на партійну конкуренцію.	4
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	6. Масові соціально-політичні рухи в Україні і за кордоном, їх вплив на стабільність суспільно-політичних відносин 6.1. Масові соціально-політичні рухи в Україні 6.2. Масові соціально-політичні рухи за кордоном 6.3. Наслідки та значення масових рухів для політичного розвитку держав	4
ПР01.1-БЗ, ПР01.2-БЗ, ПР11.1-БЗ, ПР11.2-БЗ	7. ЗМІ як політичний інститут та реалізація політичної комунікації через використання медіа-інструментарію 7.1. Поняття та ознаки ЗМІ як політичного інституту. Функції ЗМІ в політичній системі суспільства. 7.2. ЗМІ та влада: моделі взаємодії. 7.3. Маніпуляція свідомістю та політична пропаганда в медіа. 7.4. Нові медіа та соціальні мережі в сучасній політиці. 7.5. Роль ЗМІ у виборчих кампаніях.	4
	ВСЬОГО	90

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів вищої освіти.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і семінарських занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти подано нижче.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
– концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – концептуальних знань; – високого ступеню володіння станом питання; – критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Уміння/навички		
– поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв’язувати проблеми; – обирати адекватні методи та інструментальні засоби; – збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; – використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Рівень умінь/навичок незадовільний	<60	
Комунікація		
– донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань,	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	<ul style="list-style-type: none"> - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним - положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.</p> <p>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.</p> <p>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<p>– управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>– спроможність</p>	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; – формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; – організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; – здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	<p>особисту позицію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

Активованій корпоративній акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).

Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/CEE_EU_Integration.pdf
2. Країни світу: державний устрій. Навчально-наочний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 164 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8594/>
3. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ: ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/politychna-systema-ukrainy-konstytutsijna-model-ta-politychni-praktyku/>
4. Воробйов В. А. Інституційні детермінанти політичного представництва: партії, парламент, масмедіа / В. А. Воробйов // Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 69. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appl_2022_69_10
5. Гученко Р. Р. Політичні інститути в умовах кризи / Р. Р. Гученко // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 58-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_11
6. Болотіна Є. В. Інституційний метод аналізу політичної системи / Є. В. Болотіна, Н. Л. Стешенко, А. В. Бородай // Регіональні студії. 2023. № 32. С. 41-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regst_2023_32_8
7. Михайлишин М. О. Становлення і стан дослідження проблематики деформації та дифузії політичних інститутів і міжінституційних відносин у політичній науці / М. О. Михайлишин // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 76-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_14
8. Алексеєнко А. І. Сучасні форми правління в перспективі інституційних інновацій: політичний аспект / А. І. Алексеєнко // Політикус. 2024. Вип. 1. С. 27-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_1_6
9. Євченко Р. І. Інституціалізований лобізм, як конвенціональна практика політичної участі / Р. І. Євченко // Політичне життя. 2022. № 4. С. 31-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2022_4_6
10. Гапоненко В. Політична система як чинник забезпечення інституційної спроможності держави: порівняння США та України / В. Гапоненко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. № 5. С. 381-386. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2024_5_58
11. Матухно Г. Р. Державні політичні інститути як чинник сприяння публічної політичної участі молоді в сучасній Україні / Г. Р. Матухно // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2024. Вип. 49. С. 216-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprfs_2024_49_39
12. Рейтерович І. В., Парфенюк Т. В. Концептуальні підходи дослідження місця та ролі груп інтересів у виробленні публічної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 18. С. 92-98. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.18.92](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.18.92)

Нормативні документи

1. Європейське врядування Біла Книга. Комісія Європейських Співтовариств Брюссель, 25. 7. 2001 COM (2001) 428 остаточна редакція. URL: <https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2016/01/Bila-knyga-YEvropey-ske-vryaduvannya.pdf>
2. Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін: Рада Європи; Декларація, Міжнародний документ від 17 листопада 2009 р. Документ 994_a16. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a16
3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
5. Про місцеві державні адміністрації : закон України від 9 квітня 1999 р. № 586 : із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14/print>
6. Виборчий кодекс України від 19 груд. 2019 р. № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
7. Про звернення громадян : закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>
8. Про громадські об'єднання : закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
9. Про органи самоорганізації населення : закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III. ВВРУ. 2001. Ст. 254. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>
10. Про політичні партії в Україні : закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
11. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280 : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
12. Про державну службу : закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
13. Про службу в органах місцевого самоврядування : закон України від 7 черв. 2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Додаткові

1. Баштанник О. В. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. Науково-теоретичний альманах «Грані». 2020. № 9-10. С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.15421/172080>
2. Bashannyk O. The effect of individual identity on social-political processes at the point of view of the new institutionalism political theory. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 30. С. 40–44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.30.6>
3. Баштанник О. В. Функціонування інституту громадських рад у форматі дослідницької стратегії нового інституціоналізму політичної науки. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 28. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.7>
4. Баштанник О. В. «Локальна і урбаністична політика» як навчальна дисципліна та напрям досліджень у сучасній українській політичній науці Науковий журнал «Регіональні студії». 2023. № 33. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.1>
5. Баштанник О. В., Горкава В. В. Феміністичний аналіз особливостей функціонування політичних інститутів: дослідження ролі жінок у політиці та в інституціях влади.

Політологічний вісник. 2024. Вип. 92. С. 362-370. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-881x.2024.92.362-370>

6. Kryshchanovych, S., Syniuk, O., Yadukha, S., Blyzniuk, A., Bashtannyk, O., & Ravliuk, V. (2023). Determining strategic priorities for forming state policy to provide financial and economic security under martial law. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 6(53), 287–299 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4237>

7. Bashtannyk, O. (2024). Institutional capacity of the Ukrainian parliament in the conditions of modern security threats. *Academia Polonica (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)*, 63(2), 119–128. (Polish scientific and professional electronic journals) URL: <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/1285/1229>

8. Sydoruk, O., Bobrovska, O., Pasichnyi, R., Bashtannyk, O., Hordiichuk, O., & Kozak, I. (2024). The role and competences of local self-government in achieving the goals of sustainable development in the process of state participation and artificial intelligence as important tools. *AD Alta - journal of interdisciplinary research*, 14(01), XLI, 188-194 (WoS CC: ESCI). URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_31.pdf (<https://wos-journal.info/journalid/5403>)

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Національне агентство України з питань державної служби. Офіційний веб-портал. URL: <https://nads.gov.ua/>
5. Портал управління знаннями. Освітня платформа у сфері професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/>
6. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.center.gov.ua/pro-tsentr/proekti/sigma>
7. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: www.library.univ.kiev.ua
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
9. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
10. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політичні інститути та процеси»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань D Бізнес,
адміністрування та право

Розробник:
Баштанник Оксана Віталіївна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19